

Koncepcja organizacyjno - programowa Ujskiego Domu Kultury na lata 2025-2028

Wstęp

Jednym z kluczowych zadań własnych gminy jest tworzenie, rozwijanie i wspieranie kultury. Kultura stanowi nie tylko fundament lokalnej tożsamości, ale również jest nieodzownym elementem budowania wspólnoty, poczucia przynależności, patriotyzmu, a także rozwoju intelektualnego i emocjonalnego mieszkańców. To dzięki kulturze możliwe jest kształtowanie wrażliwości społecznej, właściwego postrzegania świata, dziedzictwa historycznego oraz kreowanie nowych form wyrazu artystycznego i emocjonalnego.

Każda inicjatywa kulturalna, każdy przejaw twórczości i kreatywności, chęć dzielenia się z innymi swoim spojrzeniem na świat, odczuciami czy emocjami, powinna być nie tylko wspierana i pielęgnowana, ale także stawiana jako jeden z wyznaczników rozwoju społecznego. Kultura to przestrzeń, która daje mieszkańcom szansę na rozwój osobisty, budowanie więzi społecznych, a także tworzenie dumy z miejsca, w którym żyją.

Ujski Dom Kultury – jako instytucja odpowiedzialna za realizację tego zadania – powinien być sercem życia społecznego gminy, miejscem otwartym, twórczym i dostępnym dla wszystkich. Powinien odpowiadać na współczesne potrzeby, ale również pielęgnować lokalne tradycje i dziedzictwo, stając się filarem nowoczesnej, a zarazem świadomej własnej historii gminy Ujście.

Misja Ujskiego Domu Kultury

Ujski Dom Kultury powinien być nowoczesnym, otwartym i przyjaznym miejscem dla wszystkich mieszkańców Gminy Ujście – przestrzenią spotkań, twórczości, edukacji oraz aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Celem UDK jest upowszechnianie kultury, kreowanie działań kulturotwórczych oraz tworzenie różnorodnej i dostępnej oferty kulturalnej, dostosowanej do potrzeb różnych grup społecznych, struktury demograficznej gminy oraz specyfiki jej miejscowości.

Ujski Dom Kultury działa na rzecz budowania postaw prokulturowych, zachęcając mieszkańców do świadomego, "kulturalnego" spędzania czasu, zarówno poprzez uczestnictwo w wydarzeniach i zajęciach odbywających się w siedzibie Domu Kultury, jak i w przestrzeni publicznej gminy, a także w przestrzeni wirtualnej, odpowiadając na potrzeby cyfrowego świata.

UDK ma być miejscem spotkań ludzi kultury i sztuki, przestrzenią, w której łączą się tradycja, nowoczesność i lokalna tożsamość. Poprzez swoje działania instytucja ma wspierać lokalnych artystów, animować życie społeczno-kulturalne gminy, wzmacniać wspólnotowość i integrować mieszkańców w oparciu o wartości kulturowe.

Wizja Ujskiego Domu Kultury

W perspektywie najbliższych lat Ujski Dom Kultury staje się kluczowym koordynatorem całego systemu kulturalnego Gminy Ujście, prowadzącym spójną, nowoczesną i odpowiadającą na potrzeby mieszkańców działalność kulturalną.

UDK buduje i rozwija trwałe, partnerskie relacje ze wszystkimi uczestnikami życia kulturalnego gminy – od samorządu, przez instytucje oświatowe, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, grupy nieformalne, po lokalnych twórców i artystów.

Instytucja działa na terenie całej Gminy Ujście, docierając z ofertą kulturalną nie tylko do mieszkańców miasta, ale również do wszystkich sołectw, świetlic wiejskich i przestrzeni publicznych. Poprzez atrakcyjne, nowoczesne i wysokiej jakości programy kulturalne, UDK staje się miejscem rozpoznawalnym i wyróżniającym się na tle sąsiednich gmin, przyciągającym uczestników także spoza gminy.

Działania UDK realizowane są przez kompetentny, zaangażowany i kreatywny zespół pasjonatów, który nie tylko organizuje wydarzenia, ale także inspirowanie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej oferty.

Główne założenia prowadzenia działalności kulturalnej UDK

1. Mieszkaniec i jego potrzeby w centrum działań

Podstawą wszelkich działań kulturalnych UDK powinna być analiza rzeczywistych potrzeb mieszkańców, a nie wyłącznie przewidywania. Kultura ma odpowiadać na oczekiwania różnych grup wiekowych i społecznych, ale również inspirować do rozwoju, edukować i angażować.

2. Balans między rozrywką, a kulturą wyższą

UDK powinien znaleźć złoty środek pomiędzy organizacją wydarzeń popularnych (atrakcyjnych i dostępnych dla wszystkich), a promocją kultury wysokiej, edukacją artystyczną i krzewieniem dziedzictwa. Kultura nie powinna ograniczać się wyłącznie do wydarzeń rozrywkowych (typu "popcorn i dmuchańce"), ale również uczyć, wychowywać, oraz rozwijać wrażliwość artystyczną.

3. Kultura jako misja

Podstawową rolą UDK powinno być krzewienie kultury i rozwój społeczny. Przy organizacji działalności kulturalnej należy stosować różnorodne formy dostępu:

- wydarzenia i zajęcia bezpłatne (dla szerokiego dostępu, w ramach misji publicznej),
- wydarzenia i zajęcia biletowane/odpłatne (przy większych kosztach organizacyjnych lub o wysokiej jakości artystycznej lub rozrywkowej),
- preferencyjne stawki wynajmu sal dla lokalnych organizacji i grup społecznych, działających na rzecz kultury w Gminie Ujście.

4. Współpraca i partnerstwo jako fundament działań

Oferta UDK powinna być współtworzona z mieszkańcami oraz przy udziale partnerów. To, co powstaje wspólnie, silniej angażuje społeczność i zwiększa uczestnictwo w kulturze.

5. Efektywne zarządzanie zasobami

Optymalne wykorzystanie wszystkich dostępnych zasobów:

- **kadrowych** – poprzez rozwój kompetencji pracowników, ich stałe kształcenie i zaangażowanie,
- **lokalowych** – poprzez rozwijanie działalności w świetlicach wiejskich, Galerii na Starym Rynku
- **finansowych** – poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych (granty, dotacje, partnerstwa),
- **internetowych** – promocja działań, strona internetowa, media społecznościowe,
- **przestrzeni publicznej** – organizacja wydarzeń przy Galerii na Starym Rynku, nabrzeżu Noteci.

6. Kultura jako narzędzie promocji gminy

Działania kulturalne powinny być silnym elementem promocji Gminy Ujście na zewnątrz, budując jej pozytywny wizerunek jako miejsca aktywnego, otwartego, nowoczesnego, ale także dbającego o swoje dziedzictwo. Kultura powinna być wizytówką gminy i elementem budowania jej marki.

Kierunki działań kulturalnych Ujskiego Domu Kultury

Ujski Dom Kultury, jako główny animator i organizator życia kulturalnego Gminy Ujście, powinien prowadzić działania ukierunkowane na szerokie upowszechnianie kultury, dbając o to, by oferta kulturalna była różnorodna, atrakcyjna i dostępna dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku, miejsca zamieszkania, statusu społecznego czy zainteresowań.

Kluczowym założeniem polityki kulturalnej UDK powinna być stała diagnoza potrzeb kulturalnych mieszkańców, prowadzona poprzez:

- rozmowy i konsultacje społeczne,
- badania ankietowe i analizy frekwencji,
- współpracę z sołectwami, szkołami, organizacjami społecznymi oraz partnerami lokalnymi.

Podstawowe kierunki działań UDK:

1. Dostosowanie oferty do realnych potrzeb społecznych

- Opracowanie programu kulturalnego opartego na diagnozie potrzeb mieszkańców.
- Kierowanie oferty do wszystkich grup wiekowych – od dzieci, przez młodzież, osoby dorosłe, po seniorów.
- Uwzględnienie potrzeb różnych środowisk społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami i grup defaworyzowanych.
- Wzbogacenie oferty o działania o charakterze edukacyjnym, artystycznym, rozrywkowym, integracyjnym i społecznym.

2. Wzmocnienie roli integracyjnej kultury

- Tworzenie wydarzeń i inicjatyw, które łączą różne środowiska, pokolenia, grupy społeczne, np. rodzinne festyny, warsztaty międzypokoleniowe, koncerty integracyjne.
- Wspólne inicjatywy pozwolą na zwiększenie zasięgu działań kulturalnych oraz ich jakości.

3. Dostosowanie działań do istniejących zasobów i planów

- Kontynuacja sprawdzonych wydarzeń cyklicznych np. Dożynki Gminne, festyny, przeglądy artystyczne, imprez z okazji świąt patriotycznych, z okazji Dnia Kobiet, Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy, Tydzień bibliotek, Międzynarodowy Dzień Tańca, itp. przy jednoczesnym ich rozwoju o nowe elementy.
- Sukcesywne rozwijanie działalności Klubu Seniora.
- Wzbogacenie harmonogramu działań o nowe propozycje – wydarzenia związane ze świętami patriotycznymi, organizację wyjazdów kulturalnych do dużych ośrodków kultury w regionie, warsztaty tematyczne, działania plenerowe, projekty edukacyjne, wystawy, koncerty, festiwale, konkursy.

4. Kooperacja z instytucjami kultury w regionie

W celu optymalizacji kosztów oraz zwiększenia efektywności działań kulturalnych, Ujski Dom Kultury powinien nawiązać aktywną współpracę z innymi instytucjami kultury w regionie.

5. Zainteresowanie mieszkańców istniejącą i nową ofertą kulturalną

- Promocja i upowszechnianie informacji o działaniach UDK z wykorzystaniem:
 - Mediów społecznościowych,
 - Nowoczesnej strony internetowej UDK
 - Plakatów i banerów w przestrzeni publicznej,
 - Współpracy z lokalnymi mediami, szkołami i sołectwami.
- Organizacja wydarzeń, które aktywizują i angażują mieszkańców – nie tylko jako odbiorców, ale także twórców i współorganizatorów.

6. Uwzględnienie podstaw finansowych

- Planowanie działań w oparciu o dostępne środki finansowe, przy jednoczesnym:
 - Poszukiwaniu dodatkowych źródeł finansowania (granty, dotacje, fundusze zewnętrzne)
 - Efektywnym gospodarowaniu posiadanymi zasobami.
 - Budowie partnerstw finansowych z organizacjami pozarządowymi, firmami lokalnymi, sponsorami.
- Racjonalizacja wydatków poprzez synergię działań z partnerami, wspólne projekty, dzielenie się zasobami.

Opracował: Arkadiusz Jakobsche